



KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Poistumisturvallisuus selvitykset

Sosiaali- ja terveystoimi
Pelastuslaitos
20.4.2016

Osallistujat 89 henkilöä

- Vantaa
- Nurmijärvi
- Mäntsälä
- Pornainen
- Järvenpää
- Tuusula
- Hyvinkää
- Mehiläinen
- Attendo
- Esperi Care
- Mikeva Oy
- Sininauhasäätiö
- Vanhusten kotiapusäätiö
- Mainio Vire
- HUS
- Eteva
- Pengerkosken hoivakoti
- Rinnekotisäätiö
- Keski-Uudenmaan sopimuskoti
- Uudenmaan vammaispalvelusäätiö
- Kivipuiston Palvelukoti Oy



Tavoitteet

- Lisätä toiminnanharjoittajien tietoisuutta palo- ja poistumisturvallisuuden merkityksestä, sen keskeisistä käsitteistä ja velvoitteista
- Ohjata ja neuvoa toiminnanharjoittajia selvitysten laatimiseen, käsittelyyn ja arviointiin liittyvässä prosessissa
- Edistää tietoisuuden lisääntymistä poistumisturvallisuuden osatekijöistä sekä parantaa toiminnanharjoittajien valmiutta poistumisturvallisuuden varmistamisessa.

Sisältö

- Taustaa
 - Palon kehittyminen
 - Paloturvallisuutta tukevat toimenpiteet
 - Sprinklaus
 - Selvitysvelvolliset
 - Toiminnanharjoittajan velvoitteet
 - Poistumisturvallisuusselvityksen laadinta
 - Poistumisturvallisuuden arviointi
-
- Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä, pelastuslain 42§
 - Paloturvallisuuskoulutus
-
- Yhteenveto, kysymykset ja keskustelu



Taustaa

- Vakavia tapahtumia
- Pelastuslaki 2003
- SM:n teettämä selvitys 2009
- Pelastuslaki 2011
- THL:n STEP-hanke
- Teematutkinnat 2012 ja 2013 (Palot ja läheltäpiti-tapaukset hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasunnoissa)
- STO III
 - 50 prosenttia laitoksista suojattu vuonna 2015

Katsaus arkeen

- Virtain vanhainkoti 1979; 27 kuollutta
- Maanigan vanhusten talo 1999; 5 kuollutta , 2 milj.
- Espoon päihdekuntoutujien asunto 2008; 5 kuollutta
- Turun senioritalo 2010; onnekas lopputulos
- Turun sairaalapalo 2011; 17 milj
- Vantaan asumisyksikön tulipalo 2012, yksi kuollut
- Kup alueella vuosittain 10 -15 po. tulipaloa

Vanhusten palvelutalon tulipalo Maaningalla 4.12.1999

- 5 vanhusta menehtyi
- rakennus tuhoutui täysin
- kokonaisvahingot noin 2 milj. €
- palo luokiteltiin suuronnettomuudeksi

Yölamppu

Palon nopea leviäminen

Palovaroitin, etäpääte

Rakennusteknisesti osastoitu

Osastointi rikottu arjessa

Ei alkusammutusta



Espoossa olevassa tukiasumiseen käytetyssä rintamamiestalossa syttyi torstaina aamuyöllä 27.3.2008 tulipalo, jossa kuoli viisi ihmistä



Keskiviikko 17.3.2010 kello 10.30, Turku

JOHTOPÄÄTÖKSET

1. asukkaista suurella osalla oli alentunut toimintakyky.
2. poistui epätarkoituksenmukaisesti turvallisesta tilasta savuiseen Käytävään
3. Palo-osastoinnin epätiiveys
4. Puutteelliset savunpoistojärjestelyt vaikeuttivat pelastustoimintaa.
5. Henkilökunta ei osallistunut välittömään evakuointiin.
6. Automaattinen paloilmoitin olisi nopeuttanut pelastustoimien aloittamista.
7. Automaattinen sammutuslaitos olisi todennäköisesti vähentänyt merkittävästi vahinkoja.
8. Rakennuksen paloturvallisuustaso ei vastannut asukkaiden toimintakykyä.



Vuokra-asuntojen asukkaiden keski-ikä 79 vuotta. Asukkaiden fyysinen toimintakyky alentunut ja omatoiminen liikkuminen edellyttää apuvälineiden käyttöä. Osalla asukkaista huonomuistisuutta. Asukkaista ovat kaupungin sosiaalitoimen asumispalvelun piirissä. **Toiminnallisesti heidän asumisensa kohteessa vastaa palveluasumista, vaikka asuminen perustuu vuokrasuhteeseen.**

Turun sairaalapalo paljasti piilevän vaaran kiinteistöissä

RONI LEMTI LEHTIKUVA

Johtoja ja putkia vedetään seinien läpi huolimattomasti, mikä lisää tulipalon leviämisen riskiä.

Jarmo Huhtanen HS

TURKULAISESSA sairaalassa kuukausi sitten sattunut tulipalo on tuonut esiin kiinteistöjen rakenteiden läpivientihin liittyvän palotiskin.

Turun palotutkinta on vielä kesken, mutta palo-osastojen tiiviyydessä eli niin sanotuissa palokatkoissa oli vaarallisia puutteita.

Onnettomuustutkintakeskuksen johtaja **Veli-Pekka Nurmi** ei halua nostaa Turun yliopistosairaalaan tikun nokkaan.

"Väitän, että ongelma on yleinen ja hyvin monesta paikasta löytyy näitä puutteita."

PALOKATKOILLA tarkoitetaan rakennuksen palo-osastojen rakenteiden läpi kulkevia läpivientejä ja niiden aukkojen tukkimista.

Talojen seinin, kattoihin ja lattioihin puhkaistaan vuosikymmenten mittaan erilaisia reikiä johtoja, kaapeleita ja ilmastointiputkia varten.

Palokatko estää sen, ettei tuli, savu tai myrkyllinen kaasu pääse leviämään läpivientien kautta toiseen tilaan.

"Vaikka muut osastoivat rakenteet olisivat kunnossa, palo ja siitä syntyvät vaaralliset kaasut tulevat läpi, jos läpivientejä ei ole tiivistetty paloa vasten", Nurmi sanoo.

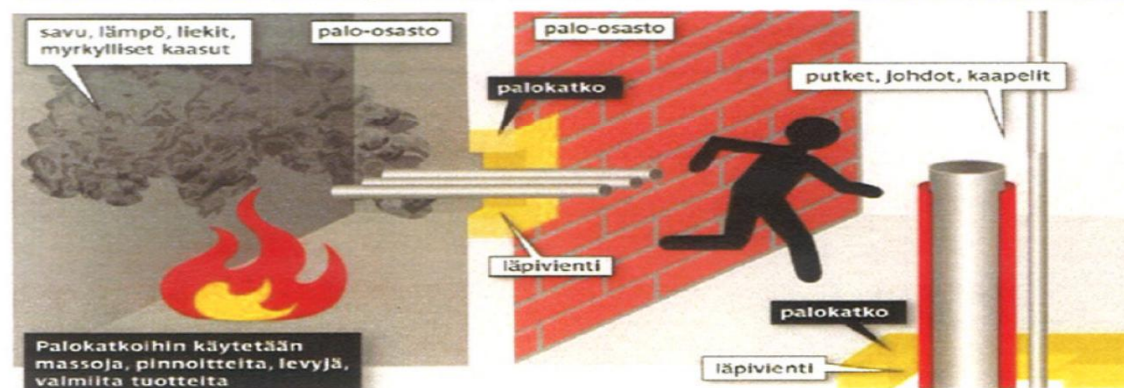
VAARALLISESTI tehtyjen palokatkojen löytäminen on työlästä. Reiät jäävät usein talon rakenteiden, kuten alas lasketujen kattojen, taakse piiloon.



Turun yliopistollisessa keskussairaalassa syttyi tulipalo perjantaina 2. syyskuuta. Rakennuksen kaikki 180 potilasta jouduttiin evakuoimaan, mutta kukaan ei loukkaantunut.

Palokatko estää tulen ja savun leviämisen

Koonnut: JARMO HUHTANEN / HS
Grafiikka: JOHANNA SARA-JÄRVI / HS



Lähde: Suomen Palokatkooyhdistys ry, Tuomas Pykkänen: Palokatkojen osuus rakennusten kokonaisturvallisuudesta

suuksista ei ole tarkkoja tilastotietoja. Kaikki HS:n haastattelemat asiantuntijat pitivät ongelmaa merkittävänä.

korjaamiseen. Sairaalakäintelöitä Husilla on yli 20.

"Me olemme nähneet tämän niin isoksi riskiksi. Var-

vanvaraiseksi ja luvattomasta työstä seuraisi sanktioita.

JOHTAVA palotarkastaja Ka-



KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Kuvasarja ensiapupoliklinikan
valvontakamerasta

Osastointi keltoton

17 milj vahingot

Runsaasti henkilökuntaa

Ei harjoiteltu

Ei organisoitua

Ei arkivalvontaa ja kunnossapitoa

Suosittelen selonteon lukemista

Rakennuksen evakuointiin johtanut
sairaalapalo Turussa 2.9.2011

- B1/2011Y -

<http://ssty.fi/download/Luennot/B1-2011Y>.



Yhden henkilön kuolemaan johtanut tulipalo

- Kyseessä päihteiden käyttäjille tarkoitettu asumisyksikkö
- Alkoholijuomien nauttiminen sallittu
- Sähköverkkoon kytketty palovaroitin (OH)
- Lisäksi henkilökunnalle hälyttävä paloilmaisin (ET)

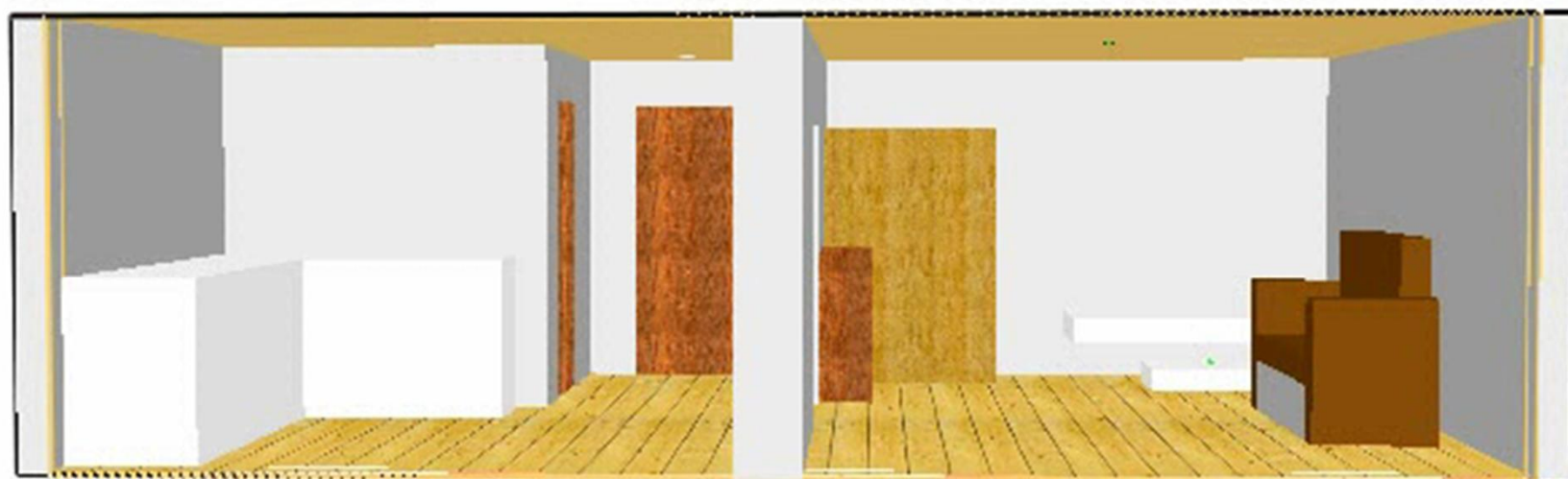
Tapahtumien kulku

- Asukas kuulee paikallishälytyksen ja lähtee hakemaan paikalle henkilökuntaa
- Henkilökunta paikalla noin minuutin - kahden kuluttua hälytyksestä
- Tässä vaiheessa savuraja niin alhaalla, että asuntoon ei voinut enää mennä
- Asukas menehtyi savukaasuihin

Turvallisuusselvitys

- Kohteeseen laadittu turvallisuusselvitys, henkilökunta ehtii pelastaa 2-3 minuutissa
- Rakennusluvassa tavanomainen asuinrakennus
- Miksi henkilöä ei ehditty pelastamaan?
 - Olohuoneen palovaroitin ei antanut hälytystä henkilökunnalle – viive
 - Väkevän etanolin mahdollinen osuus
 - Turvallisuusselvityksessä mainittu 2-3 minuutin aikaikkuna liian pitkä, jos paloon osallistuu palava neste





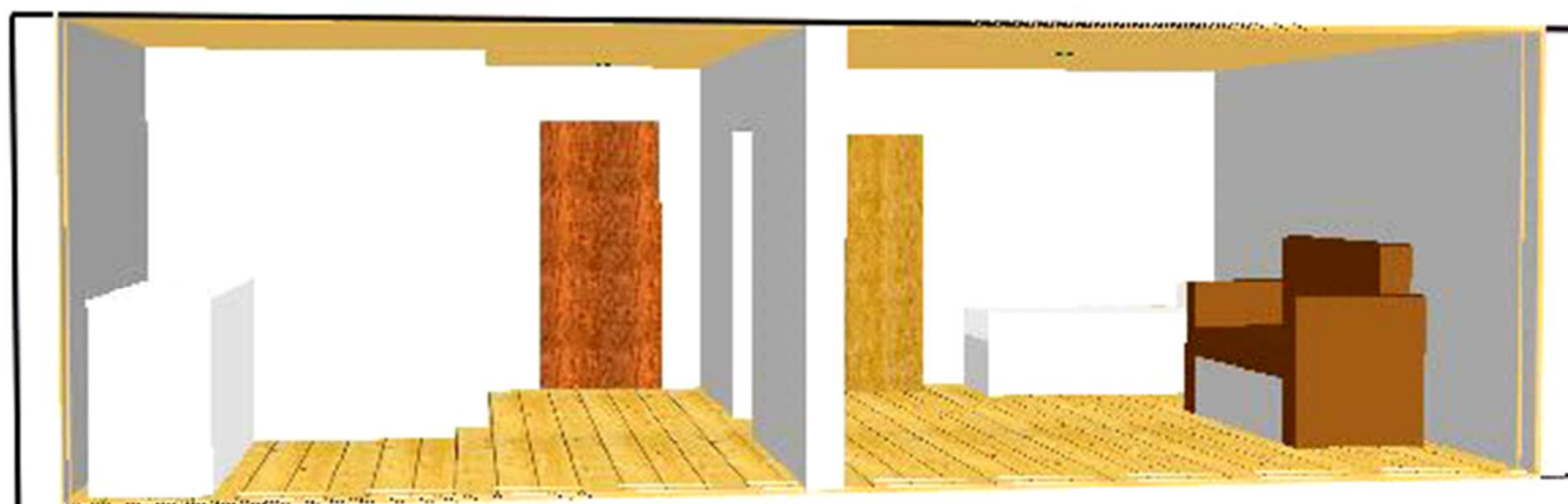
Frame: 0

Time: 0.0

■ >110 (kW/m³)



KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK



Frame: 0

Time: 0.0

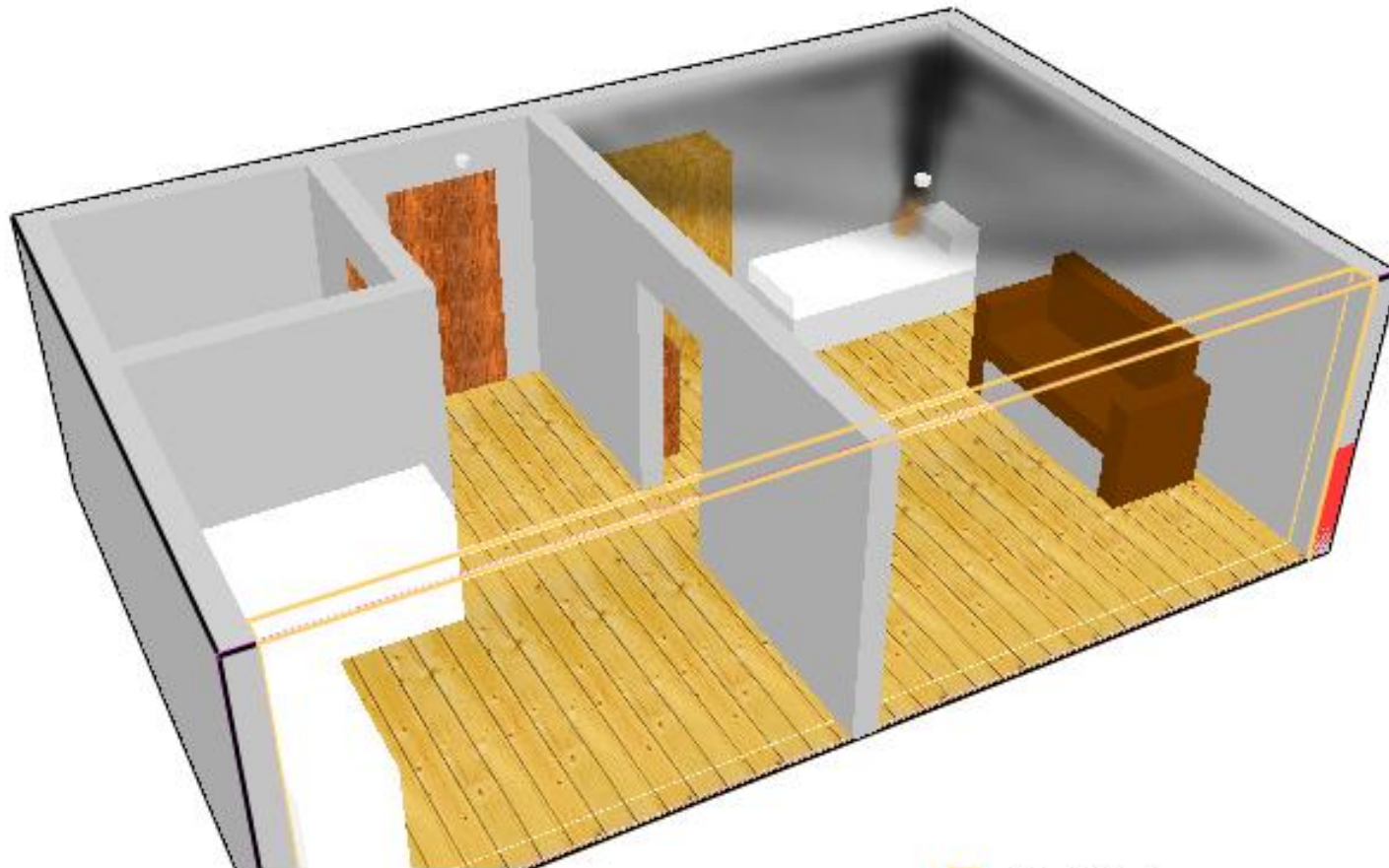
■ >194 (kW/m³)



KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

T+11s palovaroinnin reagoi

Smokeview 5.6 - Oct 29 2010



Frame: 19

Time: 11.4

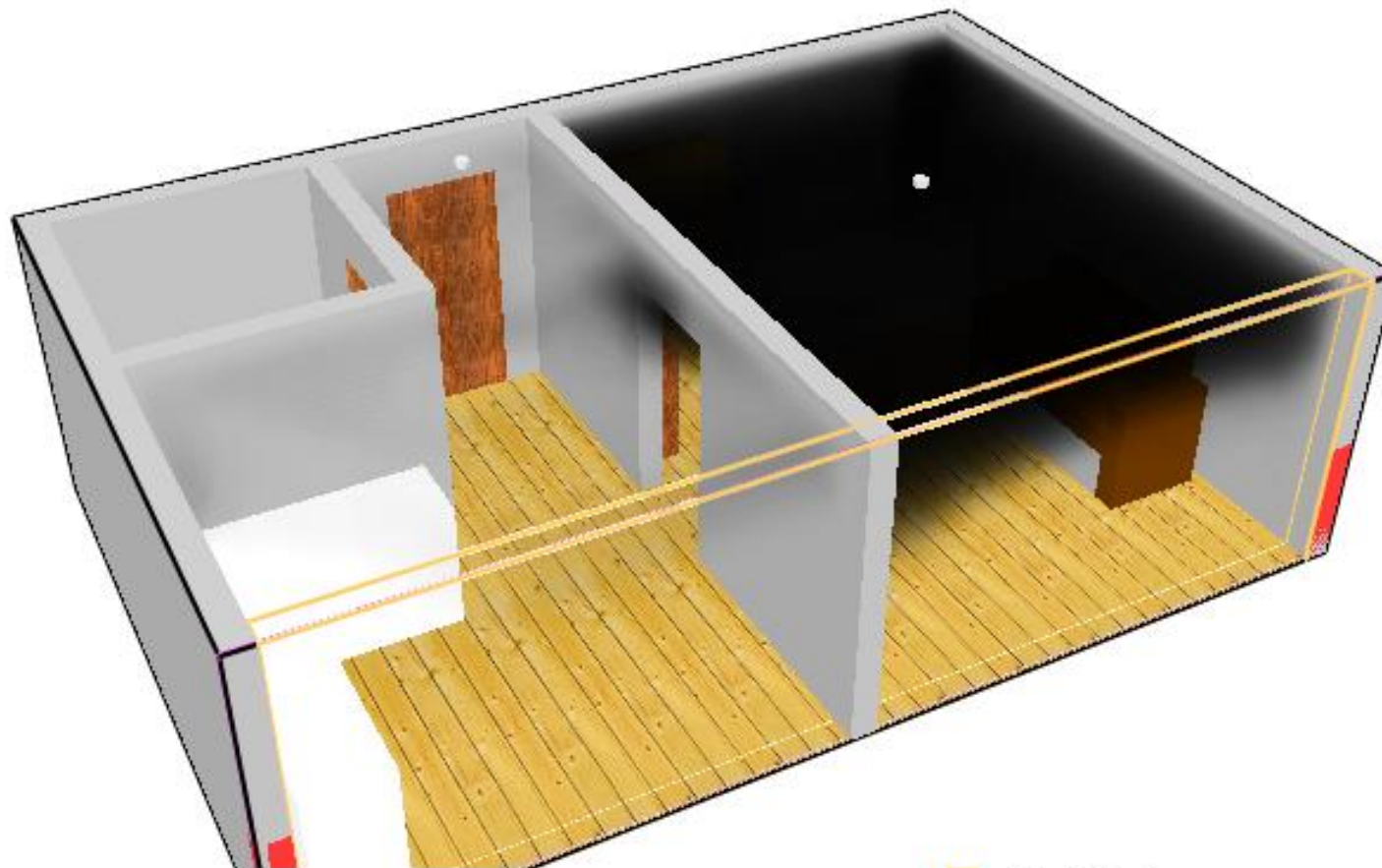
■ >194 (kW/m³)



KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

T+54s palohälytín reagoi

Smokeview 5.6 - Oct 29 2010



Frame: 91

Time: 54.6

■ >194 (kW/m³)



KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Mitä opittiin?

Asuntoloissa, joissa saa hallussapitää etanolipohjaisia nesteitä, syttyminen voi johtaa nopeaan palon kehittymiseen ja henkilökunnan pelastamismahdollisuuksien huomattavaan heikkenemiseen →

- automaattinen sammutuslaitteisto

Mitä opittiin?

Tiloissa, joissa toimintakyvyltään rajoittuneiden henkilöiden pelastaminen nojaa henkilökuntaan, jokaisen huoneen varustaminen savuilmaisimella joka antaa hälytyksen henkilökunnalle on välttämätöntä, jotta ehditään reagoimaan riittävän nopeasti

STO III Turvallisempi huomina

5.9 Varmistetaan turvallinen elämä iäkkäille

5.9.2 Parannetaan hoiva- ja huoltolaitoksissa asuvien turvallisuutta



36. Jatketaan edellisessä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa päätettyjä toimenpiteitä hoiva- ja huoltolaitosten suojaamiseksi tarvittaessa automaattisella sammutusjärjestelmällä. Tavoitteena on, että 50 prosenttia laitoksista suojattu vuonna 2015. Lisäksi selvitetään, miten sammutusjärjestelmien hankkiminen voitaisiin rahoittaa.

Päävastuu: **SM.**



STEP hanke

Mitkä ovat yleisimmin palotarkastuksissa havaitut puutteet?

Laitosasuminen	Poistumisreitit eivät ole esteettömät (45 %) Pelastussuunnitelma puuttuu tai on puutteellinen (39 %) Poistumisturvallisuusselvitys puuttuu/puutteellinen (35 %)
Palveluasuminen	Pelastussuunnitelma puuttuu tai on puutteellinen (37 %) Poistumisturvallisuusselvitys puuttuu/puutteellinen (36 %) Poistumisreitit eivät ole esteettömät (35 %)
Tukiasuminen	Poistumisturvallisuusselvitys puuttuu/puutteellinen (37 %) Pelastussuunnitelma puuttuu tai on puutteellinen (35 %) Kohde ei ole sopiva käyttötarkoitukseensa (28 %)
Kotipalvelu- asiakkaiden asunnot	Asukkaan varomaton avutulen käyttö (esim tupakointi) (39 %) Kohde ei ole sopiva käyttötarkoitukseensa (26 %) Kohteen palokuormaan liittyy ongelmia (24 %)

Palon kehittyminen

- Savun leviäminen;



Tulipalon hallinta

Henkilökunnan alkutoimenpiteet ovat ratkaisevia hoidettavien pelastamisessa

Palokunnan saapuminen kohteeseen kestää
min. 10 min.



Tulipalon hallinta

Tutkimuksellinen havainto: Simuloitu vakavia huoneistotulipaloja

- Poistumiseen käytettävissä oleva aika on rajallinen
- Simuloiduissa tilanteissa Syttymishuoneessa syntyi henkilövahinko 65% todennäköisyydellä ensimmäisen 5 min aikana henkilöille jotka eivät pysty itse poistumaan palavasta huonetilasta ja 80% todennäköisyydellä 10 min aikana. Tämän ajan pituus lisääntyy jos huonetilassa on sprinkler sammutuslaitteisto.
- Todennäköisyys palokuolemaan tai vakavaan loukkaantumiseen (riskialue 1)
 - Jos ei ole sprinklattu 80%
 - Jos kohde on sprinklattu 0.9%
- Jokaisessa tapauksessa tarvitaan pelastustoiminnallinen interventio

Sprinklaus



- Toiminta

- Lämpötilan nousun vaikutuksesta sprinklerikapselit rikkoutuvat yksitellen lämpötilan nousun seurauksena ja vesi pääsee virtaamaan sprinklerin läpi levittäen sammutusvettä palavalle alueelle. Veden virtaus hälytysventtiiliin läpi tekee palohälytyksen sekä hätäkeskukseen että rakennuksessa oleville ihmisille. Laitteisto rajoittaa paloa siten, että olosuhteet eivät huoneistossa muodostu hengenvaaralliseksi laitteiston toiminta-aikana.

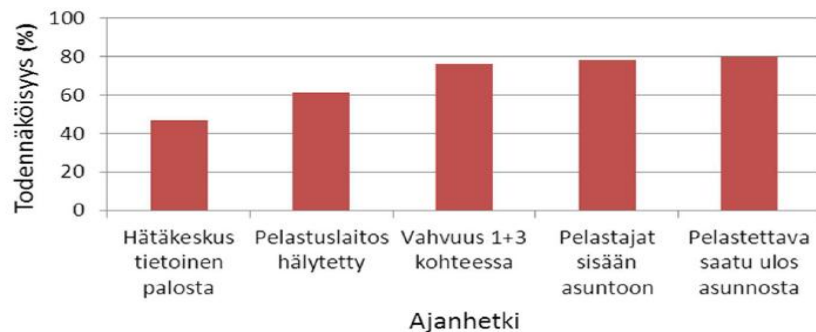
- Vesivahingot

- Sprinklerilaitteiston toiminta tulipalossa on tehokasta, koska se pystyy ohjaamaan sammutusveden suoraan palavaan kohteeseen. Sprinkleri laukeaa ainoastaan palavalla alueella ja palon välittömässä läheisyydessä. Usein ainoastaan tulipalon yläpuolella oleva sprinkleri laukeaa ja riittää sammuttamaan tulipalon tai rajoittamaan sitä riittävästi.
- Kustannukset
 - 20 – 40 euroon / m²
 - HI-FOG 1/3 kalliimpi

Eri lähteiden mukaan 82 – 100% pelastuu!

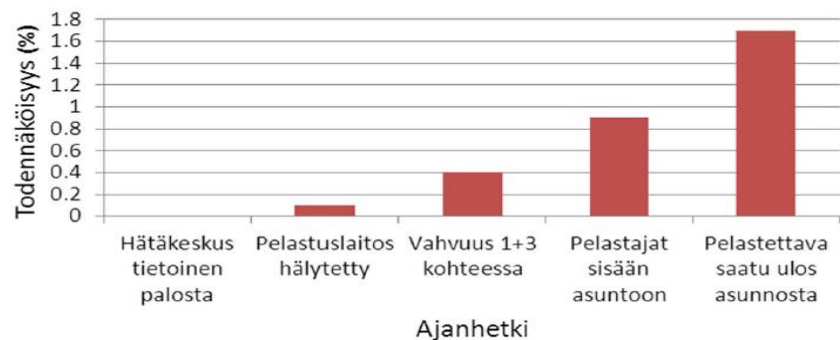
Tilanne ilman sprinklausta

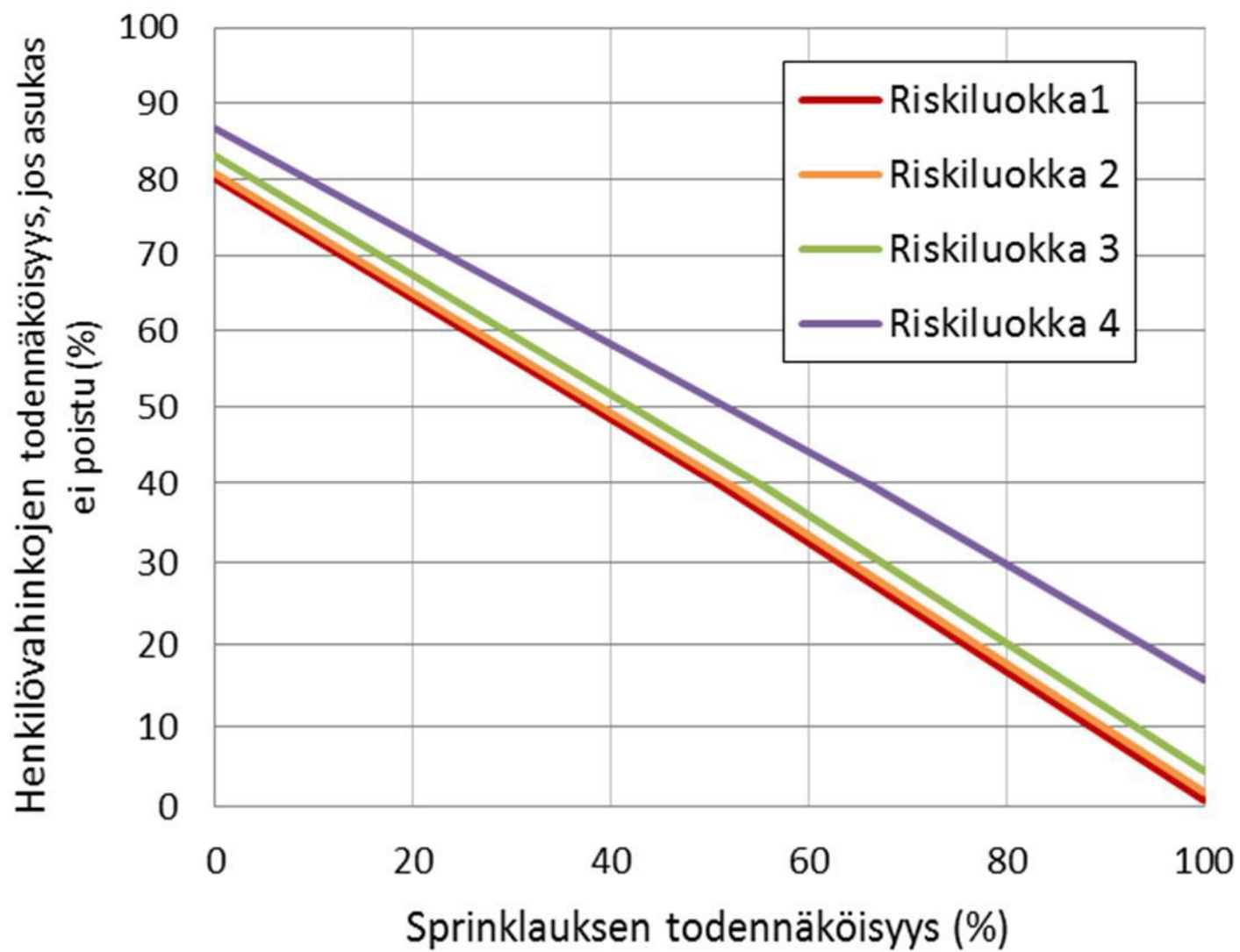
Todennäköisyys, että henkilövahinko on jo syntynyt, jos asukas ei poistu



Tilanne sprinklauksen kera

Todennäköisyys, että henkilövahinko on jo syntynyt, jos asukas ei poistu





Sprinklaus valtakunnallisesti

Sprinklaus toteutettu	kyllä	Ei	%
Helsinki	117	226	34
Länsi-Uusimaa	218	85	72
Keski-Uusimaa	149	120	55
Itä-Uusimaa	45	91	33
Varsinais-Suomi	296	158	65
Kanta-Häme	113	112	50
Päijät-Häme	148	94	61
Kymenlaakso	84	127	40
Etelä-Karjala	50	63	44
Etelä-Savo	149	115	56
Keski-Suomi	184	169	52
Pirkanmaa	425	87	83
Satakunta	112	158	41
Etelä-Pohjanmaa	135	148	48
Pohjanmaa	95	53	64
Keski-Pohjanmaa ja Pietarsaari	84	27	76
Pohjois-Savo	109	102	52
Pohjois-Karjala	120	120	50
Jokilaaksot	66	96	41
Kainuu	41	76	35
Oulu-Koillismaa	132	109	55
Lappi	107	171	38
Yhteensä	2979	2507	54





KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Toiminnanharjoittajan velvoitteet



Kuva: MTV
Turun sairaalapalo 2.9.2011

Pelastuslaki 379/2011



- Rakennusten palo- ja poistumisturvallisuus (9 §)
- Omatoiminen varautuminen (14 §)
- Poistumisturvallisuus hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa (18 §)
- Poistumisturvallisuusselvitys (19 §)
- Poistumisturvallisuuden arviointi, poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma, poistumisturvallisuuden toteuttamismääräys (20-21§)



9 § Rakennusten palo- ja poistumisturvallisuus

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

- 1) **tulipalon** syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara **on vähäinen**;
- 2) rakennuksessa olevat **henkilöt pystyvät** tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa **poistumaan rakennuksesta** tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;
- 3) **pelastustoiminta on** tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa **mahdollista**;
- 4) pelastushenkilöstön turvallisuus on otettu huomioon.

14 § Omatoiminen varautuminen

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

- 1) **ehkäistävä tulipalojen syttymistä** ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
- 2) varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön **suojaamiseen vaaratilanteissa**;
- 3) **varauduttava tulipalojen sammuttamiseen** ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
- 4) **ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi** tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.



Poistumisturvallisuus hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa (18 §)

Sairaaloissa, vanhainkodeissa ja muussa laitoshuollossa, suljetuissa rangaistuslaitoksissa ja muissa näihin verrattavissa kohteissa (*hoitolaitokset*) sekä asumisyksikön muotoon järjestetyissä palvelu- ja tukiasunnoissa ja muissa näihin verrattavissa asuinrakennuksissa ja tiloissa, joissa asuvien toimintakyky on tavanomaista huonompi (*palvelu- ja tukiasuminen*), toiminnanharjoittajan on **etukäteen laadituin selvityksin ja suunnitelmin ja niiden perusteella toteutetuin toimenpitein huolehdittava, että asukkaat ja hoidettavat henkilöt voivat poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa vaaratilanteessa itsenäisesti tai avustettuina.**

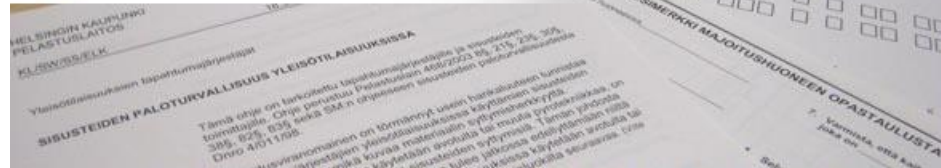
Poistumisturvallisuus
>
Poistumisturvallisuusselvitys



KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK



HELSINGIN KAUPUNGIN PELASTUSLAITOS
HELSINGFORS STADS RÄDDNINGSVÄRK



Poistumisturvallisuusselvitysten laatiminen ja arviointi

Selvitysvelvolliset toiminnanharjoittajat

- Hoitolaitokset
 - sairaalat
 - vanhainkodit
 - muu laitoshuolto (esim. lastensuojelun laitoshoido)
 - rangaistusrakennukset
 - näihin verrattavat kohteet (kaikki)
- Palvelu- ja tukiasuminen (asumisyksikön muotoon järjestetty)
 - palvelutalot
 - ammatilliset perhekodeit
 - päihdekuntoutujien asunnot
 - vammaisten ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut
 - asunnottomille tarkoitetut tuki- ja palveluasunnot
- Muut em. verrattavat asuinrakennukset ja tilat, joissa asuvien toimintakyky on tavanomaista huonompi
 - ammatilliset perhekodeit
- Henkilökunnan läsnäololla ei ole merkitystä
- Asumispalveluissa asunnon hallintasuhteella ei ole merkitystä

Eivät kuulu soveltamisalaan:

- Kohteet, joissa asukasvalinta perustuu ainoastaan ikään (senioritalot)
- Asunto-osakeyhtiöt tai vuokra-asuntopalveluja tarjoavat yhtiöt, joilla ei ole perusteita selvittää asukkaiden todellista toimintakykyä
- Vammaisten kotona järjestettävä palveluasuminen
- Kotipalvelut, kotisairaanhoido, kotisairaalahoito
- Perhehoitajan omassa kodissaan antama perhehoito

→ Ei selvitysvelvollisuutta, mutta yleiset palo- ja poistumisturvallisuuteen liittyvät velvoitteet kuitenkin aina pätevät!

Selvitysvelvollisia käytännössä

- Sosiaalihuoltolain 14.1 §:n 7 ja 8 kohdassa tarkoitetut palvelut (asumispalvelut ja laitospalvelut)
- Asumispalveluiden osalta yksittäisen asunnon ei toistaiseksi ole katsottu kuuluvan selvitysvelvollisuuden piiriin
 - Edellyttää, että asuntoon sijoitettuna vain 1 henkilö perheineen
 - Ei saa muodostua asumisyksikköä

Selvitysvelvollisia käytännössä

- Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 3.1 §:n 2 kohdan tarkoittamat toimintayksiköt jotka
 - Edellyttävät lain mukaan lupaa (7 §)
 - Edellyttävät lain mukaan ilmoitusta (11 §) ja palvelun asiakkaat majoittuvat tiloissa vaikka palveluja ei tuotettaisikaan ympärivuorokautisesti

Osapuolten roolit

- Toiminnanharjoittaja (toimipaikka, yksityinen, virasto, kaupunki)
 - Selvitysvelvollinen, vastuuvollinen
 - Asian omistaja
 - Edellyttää asioiden olevan kunnossa
 - Luo toteutussuunnitelman pitkälle aikavälille
- Kiinteistön omistaja, toimitilojen hallinnointi
 - Suunnittelee tekniset käytänteet, toteuttaa
- Pelastusviranomainen
 - Valvoo, ohjaa opastaa, lausuu,
 - Tarvittaessa määrää



Poistumisturvallisuuden osa-alueet

Suunnittelun tarve

- Suuronnettomuuden välttäminen
- Toistuvia tapauksia
- Tulipalon dynaamisuus
- Tulipalon kehittymisen nopeus

Pelastussuunnitelma

- Laadinta itse pohtien
- Yhteistyössä eri osapuolten kanssa
- Riskiarvioiden täsmentäminen
- Vaarakorttien laatiminen
- Henkilöstön käytön suunnittelu, roolit, etähälytys, osastojen yhteistyö
- Vastuutahojen kirjaaminen ja tiedostaminen
- Raportointi johtoryhmälle
- Osastokohtaisuuksien huomioiminen
- Ohjeiden kouluttaminen
- Vuosikello
- Päivittäminen

Riskipotentiaalin pienentäminen

- Henkilökunnan riskitietoisuus
- Kuukausi kokoukset
- Riskihavainnon kirjaaminen ja poistaminen
- Jokaisen vastuutahon aktiviteetti
- Palotekninen osastointi

Interventio

- Nopea tunnistaminen
- Henkilökunnan organisoituminen
- Lähi lisäävun nopeus
- Yksilötaidot
- Pelastuslaitos

Suojaustasot 1. 2. 3

80 % vs 0,9 %

- Kohdesuojaussuunnittelu



Valtioneuvoston asetus poistumisturvallisuusselvityksestä 292/2014

- Poistumisturvallisuusselvityksen sisältövaatimukset:
 - Tiedot
 - kohteen toiminnasta
 - rakennuksesta ja toiminnassa käytettävistä tiloista
 - poistumis- ja pelastamisjärjestelyistä
- Riittävät tiedot poistumisturvallisuuden arvioimiseksi



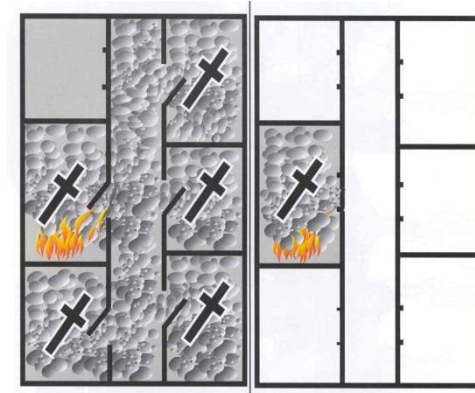
Poistumisturvallisuusselvityksen asiasisältö

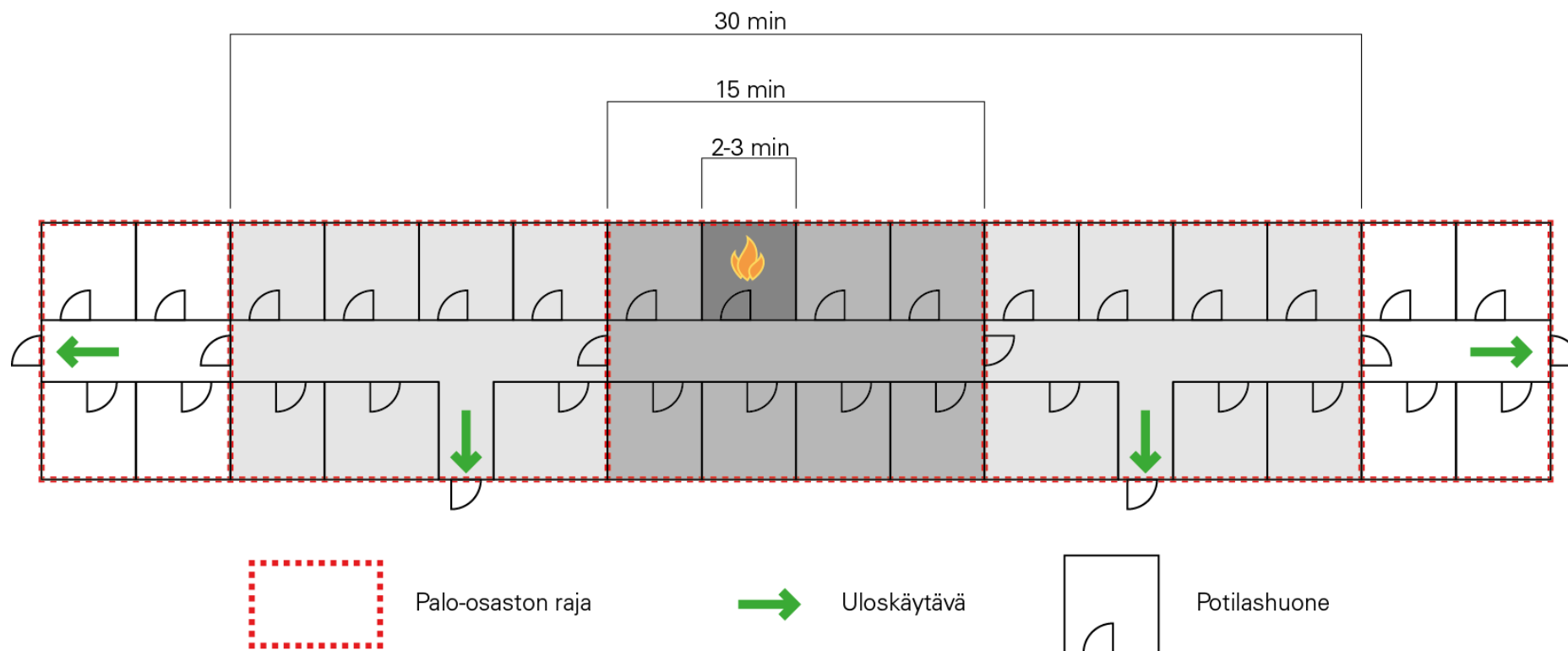
- **Poistumisturvallisuusselvityksessä toiminnanharjoittajan tulee selvittää:**
 - 1) millä tavoin **asukkaiden tai hoidettavien henkilöiden** rajoittunut, heikentynyt tai poikkeava **toimintakyky** vaikuttaa poistumiseen tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa;
 - 2) tapahtuuko asukkaiden tai hoidettavien henkilöiden **poistuminen** omatoimisesti, henkilökunnan avustuksella vai henkilökunnan ja pelastuslaitoksen avustuksella;
 - 3) mitkä ovat **henkilökunnan** ja mahdollisen muun ulkopuolisen avun **toimintavalmiudet**;
 - 4) **miten kauan kestää** asukkaiden tai hoidettavien henkilöiden poistuminen eri huoneista ja palo-osastoista.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (SPEK) Poistumisturvallisuusselvitys-lomake ja laadintaopas (www.verkkokauppa.spek.fi)

Poistumisturvallisuuden arviointi

- Perusoletuksena tulipalon kehittyminen hengenvaaralliseksi 2-3 minuutissa
- Turvalliseen poistumiseen käytettävissä oleva aika:
 - palo-osastointi
 - palotekninen suojaustaso (sammutusjärjestelmä)
- Poistumiseen/pelastamiseen kuluva aika
 - asukkaiden/potilaiden määrä ja toimintakyky
 - henkilökunnan määrä ja toimintavalmius
 - palon havaitseminen ja hälyttäminen
 - poistumisreitit ja uloskäytävät
 - rakennus, tilajärjestelyt
 - yleisten tilojen osastointikoko ja palokuorma





Palo-osastointi
Sammutusjärjestelmä

Henkilökunnan valmius ja
mahdollisuudet poistumisen
avustamiseen ja pelastamiseen



KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Keinoja poistumisturvallisuuden parantamiseen 1/2:

- Automaattinen sammutuslaitteisto
- Palon havaitsemisen ja paikantamisen nopeuttaminen
 - palovaroittimien / paloilmaisimien lisääminen
 - paloilmoittimien uusiminen osoitteellisiksi
 - Paloilmoittimen / palovaroitinjärjestelmän näyttölaitteiden lisääminen ja/tai hälytyksensiirrot esim. mobiililaitteisiin
- Henkilökunnan toimintavalmiuksien parantaminen
 - henkilökunnan määrän lisääminen
 - yksiköiden/osastojen keskinäisen tuen kehittäminen / jaettujen resurssien hyödyntäminen
 - korotettu alkusammutusvalmius (alkusammutuskaluston lisääminen ja alkusammutuskoulutuksen tehostaminen)
 - pelastusharjoitusten järjestäminen
 - Toimipisteen organisoituminen onnettomuuden varalle



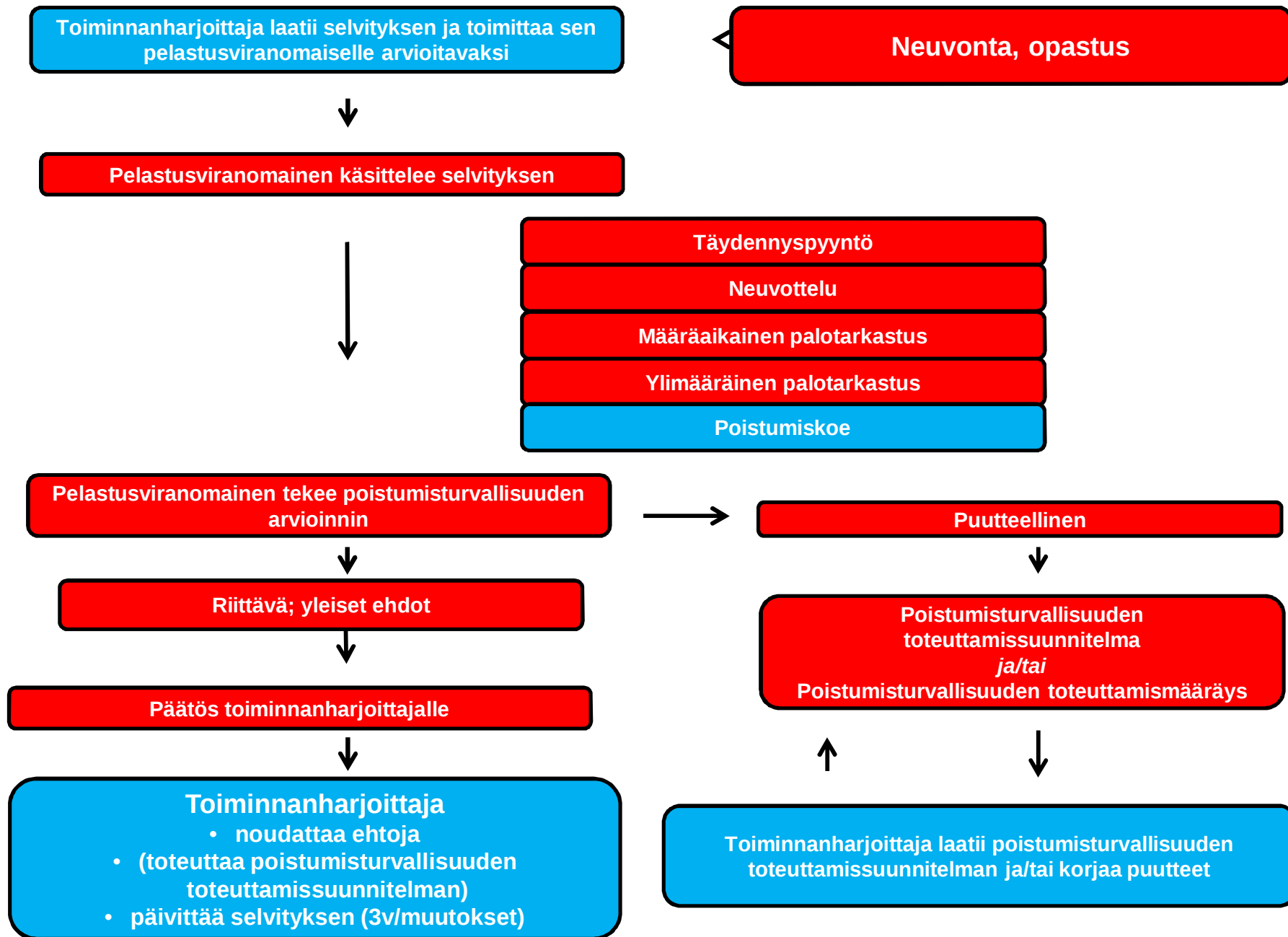
Keinoja poistumisturvallisuuden parantamiseen 2/2:

- Palon ja savun leviämisen hidastaminen
 - palo-osastojen jakaminen pienemmiksi
 - asuin/potilashuoneiden osiin jako
 - savun leviämisen rajoittaminen (savuverhot, ylipaineistus)
 - automaattinen savunpoisto
 - automaattinen sammutuslaitteisto
- Poistumismahdollisuuksien parantaminen
 - poistumisreittien / uloskäytävien lisääminen tai parantaminen
 - toimintojen uudelleen sijoittelu rakennuksessa (asukkaiden/potilaiden toimintakyvyn ja poistumismahdollisuuksien perusteella)

Valvonnallinen lähestyminen

- Kehote selvityksen laatimiseksi
- Käynti kohteessa
 - Tilanteen todentaminen
 - Ohjaus, opastaminen, neuvonta
 - Poistumiskokeen määrääminen
- Lausunnon kirjoittaminen
 - Velvoitteiden antaminen
 - Muotoseikkaisuus
- Suunnitelman arvioiminen
- Toteutuksen valvonta





Palo- *poistumis* turvallisuudessa huomioitavaa

- Riskipotentiaalin pienentäminen
 - Johdon sitoutuminen
 - Riskikartoitus
 - Henkilökunnan toiminnallinen organisointi
 - Henkilökunnan vaaratietoisuus ja toimintakyky
 - Yleinen siisteys ja järjestys
- Suojaustasot
 - Sprinklaus
 - Automaattinen paloilmoitin
 - Palovaroittimet ja –järjestelmät
 - Alkusammutusvalmius
- Pelastustoiminnallinen interventio

Pelastuslain §42

- Ilmoitusvelvollisuus pelastusviranomaiselle palovaarallisesta toiminnasta
- Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Toiminta malli §42 tilanteissa

- Paivystavapalotarkastaja@ku-pelastus.fi

Puh 09 - 8394 0004

- Ilmoituksen antava henkilö esiintyy omalla nimellä
- Pelastusviranomaisen arvioi tarvittavat toimenpiteet

Paloturvallisuuskoulutusta

- Pelastuslaitokselta:
jalmari.kotiranta@ku-pelastus.fi
jukka.tuomila@ku-pelastus.fi
antti.salonen@ku-pelastus.fi
arim.heikkila@ku-pelastus.fi
Leena.Malinen@vantaa.fi
- Pelastusliitolta
- Spekiltä
- Palveluja tarjoavilta yrityksiltä
 - Tulipalon riskit
 - Oma toiminta
 - Alkusammutustaidot

Pohdintaa

- Ihmishengen suojaaminen ja turvaaminen
 - Turvallisen ja terveellisen elämän tuki
- Taloudelliset kustannukset
 - Ennakointi
 - Jälkijättöinen
- Riskipotentiaalin hallinta
 - Riskien hallinta
 - Suojaustaso
- Vastuujaoit edellyttävät selvennystä
- Suunnitelmallisuudelle on tarve
- Vaatii keskipitkän aikajänteen investointeja
- Keinovalikoimalla voi tukea mutta ei korvata
- Asia on hallittavissa osapuolten aktiivisella otteella





KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK



Kysymykset ja keskustelu



Yhteystiedot

Maria.Laakso@vantaa.fi

Katja.Luoma@vantaa.fi

Ollivaltteri.Saarikoski@vantaa.fi

Seppo.Sihvonen@vantaa.fi

Kari.Telaranta@vantaa.fi

Seppo.Terho@vantaa.fi

Simo.Viholainen@vantaa.fi

Raila.Viljamaa@vantaa.fi

